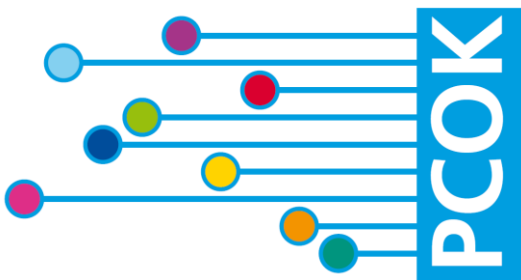

Schoolondersteuningsprofiel

Farèlschool

Mei 2013

Koninginneweg 38 | 2225 HK Katwijk
071 4015117 | info@farelschool.nl | www.farelschool.nl

1. Inleiding

1.1. Functie van het schoolondersteuningsprofiel

In dit schoolondersteuningsprofiel wordt een beeld gegeven van de mogelijkheden, grenzen en ambities die de school heeft als het gaat om het bieden van passend onderwijs aan leerlingen met specifieke (extra of aanvullende) onderwijsbehoeften. Uit dit document blijkt of de school voldoet aan de basisondersteuning die door het schoolbestuur en het samenwerkingsverband is vastgesteld of nog wordt vastgesteld. Bovendien wordt aangegeven voor welke leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften het team een arrangement heeft. Dit schoolondersteuningsprofiel geeft ook de ambities van het team weer. Deze ambities staan geformuleerd in concrete doelen van het schoolbeleid. Op basis van dit document kan de school een goede gesprekspartner zijn voor bestuur, ouders, het samenwerkingsverband, het speciaal onderwijs en organisaties voor welzijn en zorg.

De optelsom van de gegevens van meerdere scholen van het samenwerkingsverband geven een beeld van het onderwijsondersteuningscontinuüm op het niveau van het schoolbestuur, de gemeente en het samenwerkingsverband. Op basis van dit overzicht kan het samenwerkingsverband bepalen voor welke kinderen op welke plek voorzieningen aanwezig zijn. Het schoolbestuur en het samenwerkingsverband kunnen vervolgens beleid ontwikkelen om te voldoen aan de zorgplicht voor het bieden van passend onderwijs aan alle leerlingen uit de regio. Zo vormen de schoolondersteuningsprofielen van alle scholen samen een belangrijke bouwsteen voor het ontwikkelen van beleid op onder andere de ondersteuningstoewijzing, de verdeling van middelen en het arrangeren van een goed antwoord op de onderwijsbehoeften van leerlingen.

1.2.Samenstelling en vaststelling van het schoolondersteuningsprofiel

Het schoolondersteuningsprofiel van de school is opgesteld door de directie van de school op basis van de ingevulde facts & findings en een bijeenkomst met directeuren en intern begeleiders in 2012.

Na opstelling is dit schoolondersteuningsprofiel ter advisering voorgelegd aan de medezeggenschapsraad van de school.

Na uitvoering of beargumenteerde afwijzing van dit advies heeft het bevoegd gezag het schoolondersteuningsprofiel voor de periode 2013-2017 vastgesteld:

Namens het bestuur:

Naam: _____

Functie: _____

Handtekening: _____

Plaats en datum: _____

Namens de school:

Naam: Agnes van Waardhuizen-Posthumus

Functie: Directeur

Handtekening: _____

Plaats en datum: _____

Namens de M.R.:

Naam: Bastiaan Minnee

Functie: Voorzitter MR

Handtekening: _____

Plaats en datum: _____

2. Algemene gegevens

2.1. Algemene gegevens van de school

School: Farèlschool

Brin: 07LH

Directeur: A.J. van Waardhuizen-Posthumus

Intern begeleider(s): Jacqueline v/d Oever en Josè Termond

Bestuur: PCOK

Samenwerkingsverband: SWV WSNS KRV , Nieuw Samenwerkingsverband; SWV PO Duin- en Bollenstreek (28-12)

2.2. Onderwijsvisie/Schoolconcept

Wat vinden we belangrijk op de Farèlschool:

Iedereen gaat met plezier naar school

We werken voortdurend aan een sfeer van veiligheid en geborgenheid voor iedereen
Er is veel aandacht voor leerlingen die moeite hebben met leren en voor leerlingen die meer leerstof aankunnen. We richten ons zoveel mogelijk op de onderwijsbehoeften van de leerlingen.

De school richt zich op de toekomst: nieuwe media spelen o.a. een rol in het lesprogramma

Er is regelmatig contact met ouders

De Farèlschool is klassikaal georganiseerd; kinderen van dezelfde leeftijd zitten meestal bij elkaar in de groep. We werken zoveel mogelijk met onderwijs op maat; niet alle kinderen werken aan hetzelfde programma. Sommige kinderen werken aan de basisstof, anderen aan verrijkingsstof. Het is ook mogelijk dat zorgleerlingen een apart programma krijgen met speciale leerstof. Dit alles staat beschreven in het groepsplan.

Vanaf groep 3 wordt gewerkt met een instructietafel en in de groepen 1 t/m 8 werken we met 'uitgestelde aandacht' d.m.v. het 'stoplichtmodel/ zebepadmodel'. Hierdoor is er meer tijd voor extra instructie en hulp aan leerlingen. Daarnaast wordt in de groepen 3 en 4 één keer per week in hoeken gewerkt.

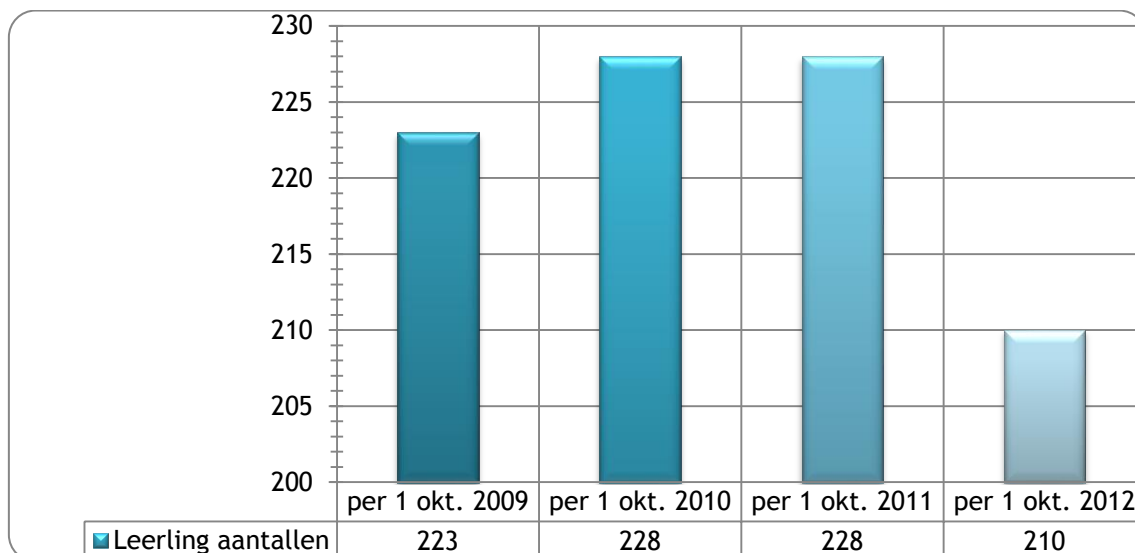
Vanaf groep 4 werken leerlingen met dag- en weektaken. In groep 4 wordt voornamelijk nog gewerkt met dagtaken. Vanaf groep 5 wordt dit uitgebreid. Kinderen leren zelf hun activiteiten te plannen. Hierdoor krijgt de leerkracht veel meer de mogelijkheid om onderwijs op niveau aan te bieden.

In alle groepen wordt gewerkt met groepshandelingsplannen op meerdere vakgebieden. In sommige gevallen zijn er naast de groepshandelingsplannen ook individuele handelingsplannen.

Als een leerling een individueel handelingsplan krijgt, worden ouders daarover altijd geïnformeerd.

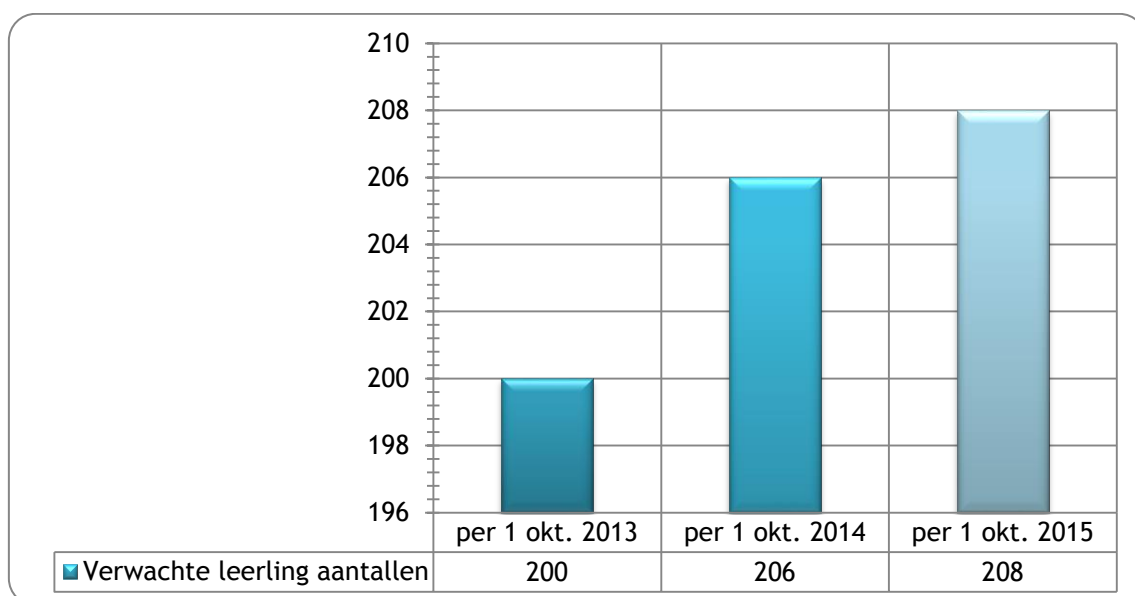
2.3. Kengetallen leerlingenpopulatie van de afgelopen schooljaren

2.3.1. Leerling aantallen

Bovenstaand figuur laat zien dat het leerlingenaantal vanaf 2009 is gedaald van 223 leerlingen in 2009 naar nu (okt. 2012) 210 leerlingen. We verwachten dat het leerlingenaantal verder zal dalen en daarna weer gaat stijgen. Dit is te zien in onderstaand figuur.

De leerlingdaling heeft te maken met minder geboortes in de directe schoolomgeving. Daarnaast is er weinig doorstroom in de wijk.

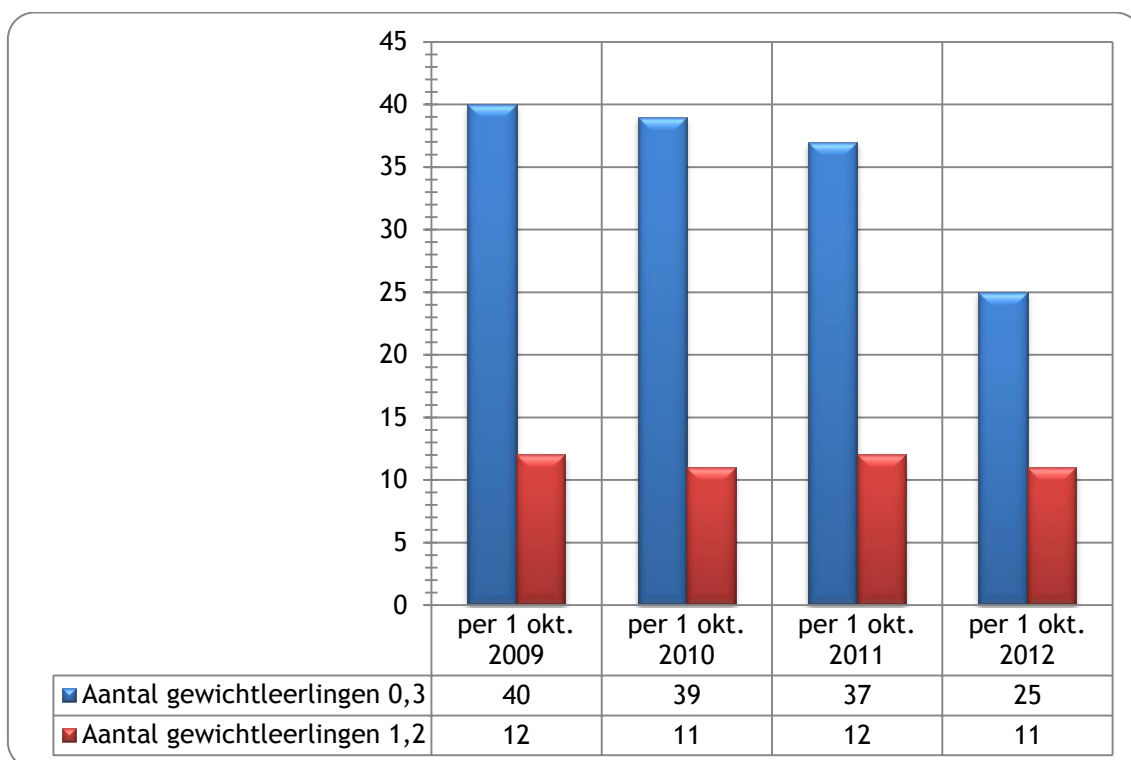

Binnen een straal van ongeveer 1 km zijn de volgende scholen gevestigd:

- Christelijke Opleidingsschool
- Colignyschool
- Oranjeschool

Met deze 3 scholen zijn op directieniveau en op IB niveau contacten. Dit contact betreft inhoudelijke zaken.

2.3.2. Gewicht leerlingen

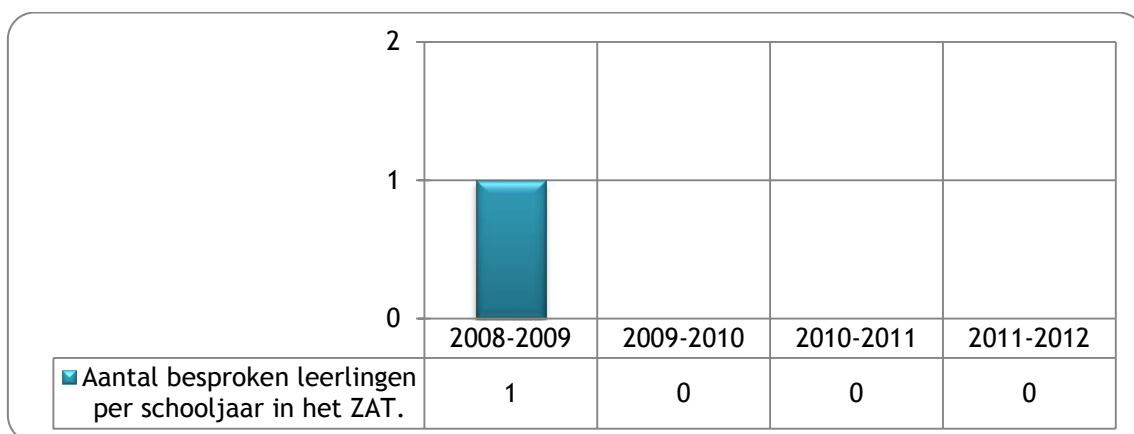
Bovenstaand figuur laat het aantal leerlingen met een schoolgewicht zien van de afgelopen vier jaar.

Op dit moment zijn er 25 kinderen met een schoolgewicht 0,3. Dat komt overeen met 12 % van de schoolpopulatie; landelijk gemiddelde daarvan is 6,9% (bron: <http://kengetallen.passendonderwijs.nl>, leerlinggewichten 2011-2012) en 11 kinderen met een schoolgewicht 1,2. Dat komt overeen met 5 % van de schoolpopulatie; landelijk gemiddelde daarvan is 5,4% (bron: idem). Het aantal leerlingen met een schoolgewicht is afgenomen.

De schoolpopulatie bestaat uit ouders die vaak beiden werken. In relatief veel gezinnen ligt de opvoeding bij 1 ouder omdat de andere ouder vanwege werkzaamheden langdurig van huis is.

We zijn een bijna volledig witte school waar relatief veel leerlingen komen van laag opgeleide ouders.

2.3.3.Aanmeldingen ZAT

Sinds 2004 werkt de school met een ZAT (Zorg en Advies Team). Hier worden kinderen besproken wanneer de school vastloopt in haar aanpak. Afgelopen vier jaar is 1 leerling besproken, hetgeen neerkomt op een gemiddelde van 0.25 leerlingen per jaar.

De school heeft in deze periode zelf al ronde-tafel gesprekken georganiseerd met de verschillende professionals. Dit bleek effectiever, omdat in dat geval de juiste mensen om de tafel zaten. Dit wat bij ZAT's vaak niet het geval.

Per augustus 2012 zijn de bovenschoolse ZAT's opgeheven en is de school doorggegaan met de ronde-tafel gesprekken onder een nieuwe noemer: Multidisciplinair ZorgTeam (MZT) op school.

Het MZT bestaat uit een vertegenwoordiging van:

School (directeur, lB'er en evt. leerkracht)

Ouder(s) (vader, moeder of voogd)

Samenwerkingsverband (onderwijsspecialist > A'Ber SBO/SO, Medewerker SBD / OA)

Centrum voor Jeugd en Gezin (gezins- of opvoedingsspecialist > GGD, BJZ, AMW)

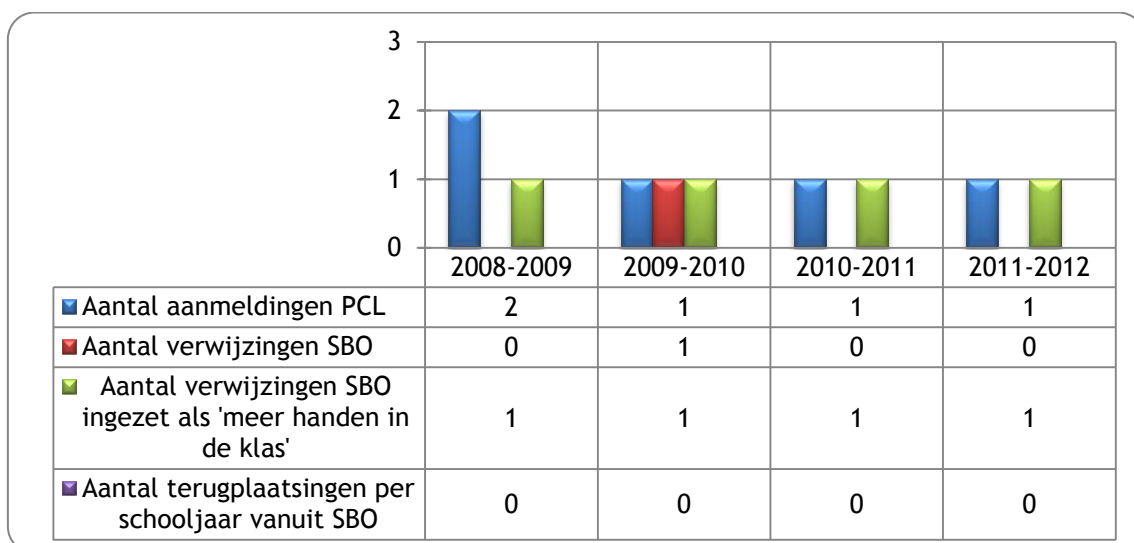
evt. extern deskundige

Wij formeren een MZT vraaggestuurd. Dat houdt in dat alleen betrokken personen aan tafel zitten op het moment dat dit nodig is. Er zijn geen vooraf afgesproken momenten. Wij handelen wanneer wij, een hulpinstantie of de ouders dat nodig vinden.

De school vindt dit de meest effectieve manier van de uitvoering van 1 kind 1 plan.

2.3.4.Aanmeldingen PCL en verwijzingen SBO

Afgelopen vier jaar meldde de school 5 leerlingen aan bij het PCL en verwees de school 1 leerling naar het SBO. Dat komt overeen met een verwijzingspercentage van 0,11 % per jaar en dat is minder dan het landelijk gemiddelde dat 0,51% bedraagt (bron: <http://kengetallen.passendonderwijs.nl>, aantal leerlingen verwezen naar het zelfde of een ander samenwerkingsverband 2010-2011, het percentage 2011-2012 is nog niet bekend).

De Farèlschool verwijst alleen leerlingen naar het SBO wanneer er sprake is van een te laag IQ en de leerling te veel afhankelijk van individuele begeleiding is. Daarnaast zijn wij genoodzaakt leerlingen te verwijzen die naast een laag IQ (<85) gedragsproblemen hebben waarbij een intensieve begeleiding nodig is. Het SBO heeft kleinere groepen waardoor de individuele begeleiding beter gewaarborgd is.

De school maakt gebruik van het Meer Handen In de Klas fonds om begeleiding aan leerlingen met een beschikking SBO mogelijk te maken.

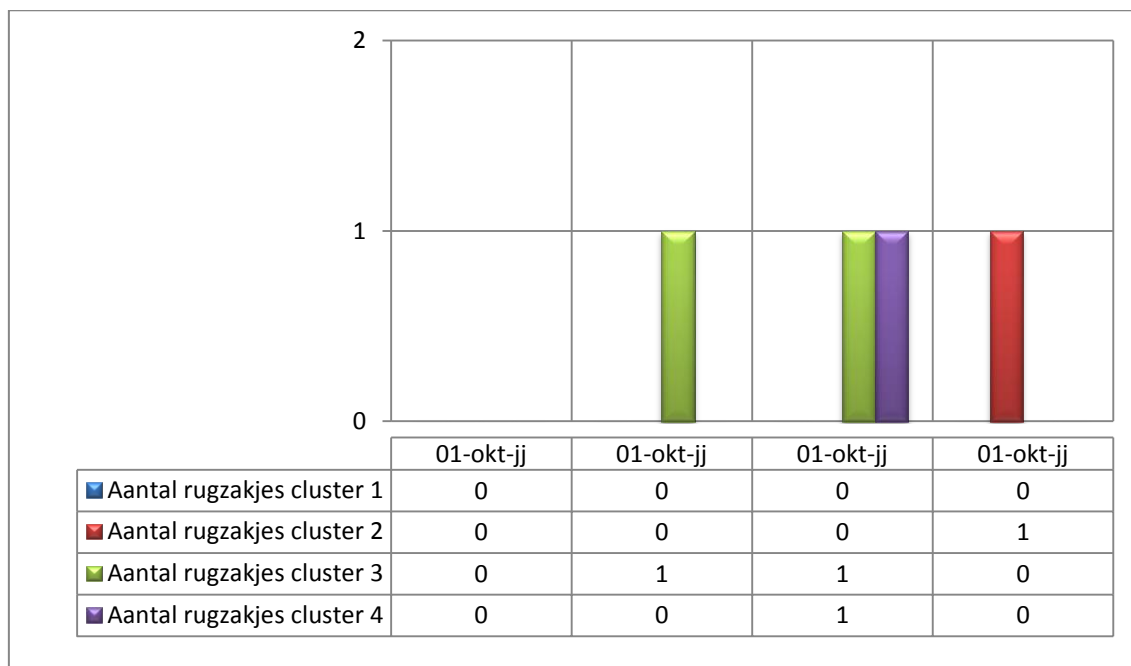
De school heeft een eigen RT-er in dienst. Deze RT-er geeft de nodige begeleiding aan leerlingen die in aanmerking komen voor een beschikking.

De school heeft sinds 2009 geen leerlingen teruggeplaatst gekregen uit het Speciaal Basisonderwijs (SBO).

2.3.5. Leerlingen met verwijzingen SO of een rugzakje

De school verwees in de afgelopen jaren geen leerlingen naar het Speciaal Onderwijs (SO).

De school heeft sinds 2009 2 leerlingen teruggeplaatst gekregen vanuit het SO.

Er is op dit moment 1 kind met een indicatie (cluster 2). Dit komt neer op 0.5 % van de schoolpopulatie. Het landelijk gemiddelde van kinderen met een rugzakje in het basisonderwijs is 1,4% (bron: <http://kengetallen.passendonderwijs.nl>, totaal aantal leerlingen met een rugzak, zowel op het BO als SBO, schooljaar 2011-2012).

Toelating van een leerling met een rugzak is afhankelijk van kennis rondom de problematiek, samenstelling van de groep waar de leerling in geplaatst wordt, pedagogische en didactische kwaliteiten van het team en de betrokken leerkracht(en), de mate waarin individuele begeleiding noodzakelijk is en al of niet geboden kan worden. Plaatsing van een leerling met rugzak mag niet ten koste gaan van het onderwijs aan andere leerlingen in de groep.

De school heeft over het algemeen positieve ervaringen met het begeleiden van rugzakleerlingen. Dit komt mede door de juiste inzet van geldelijke middelen vanuit de rugzak van de leerling.

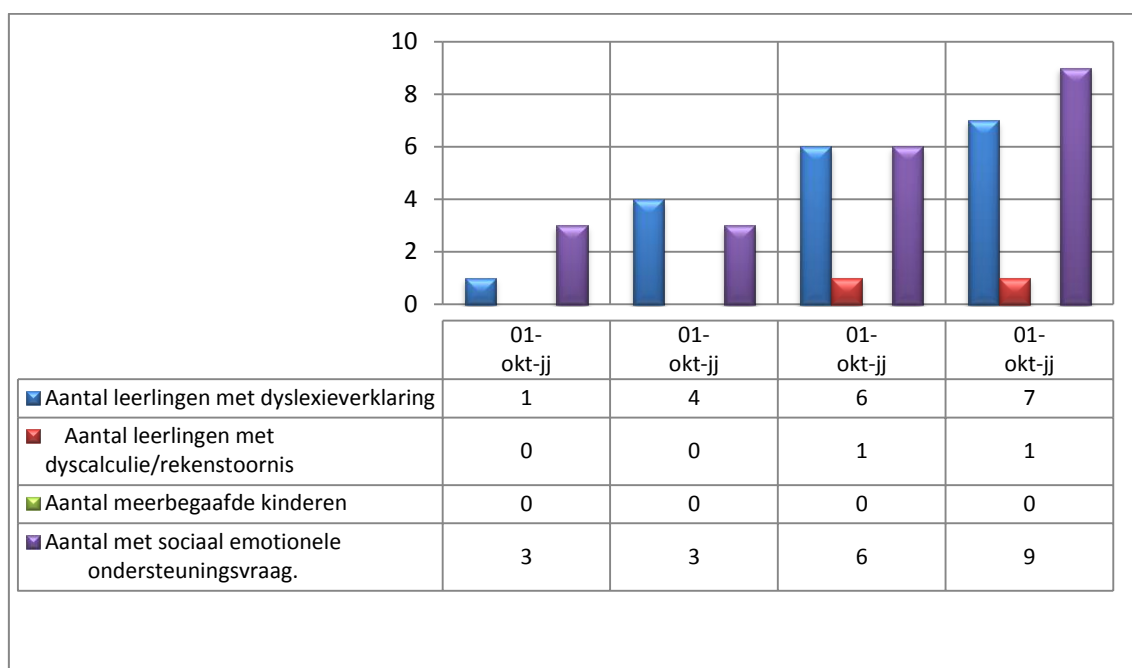
De hulpvraag van de school is niet altijd in samenspraak met de geboden hulp vanuit het SO (PAB). De hulp die geboden wordt is weinig vraag gestuurd en is gebaseerd op vastgestelde protocollen. Door de geldelijke middelen rechtstreeks aan de basisschool over te maken wordt het mogelijk om de juiste hulp in te kopen.

Door het werken met rugzakleerlingen wordt de kennis van de leerkrachten vergroot. Daarnaast is scholing van teamleden wenselijk.

Het is onze ambitie om alle leerlingen die in de buurt van de Farèlschool wonen bij ons op school onderwijs te geven.

We bepalen per aangemelde leerling of wij de leerling het onderwijs kunnen bieden dat nodig is. Dit is afhankelijk van de groepsgrootte, groepssamenstelling, kennis en vaardigheden van het team en middelen om extra begeleiding te bieden.

2.3.6. Aantal gediagnosticeerde leerlingen

Dyslexie:

* Op de school zitten momenteel 7 leerlingen met een dyslexieverklaring.

Leerlingen met dyslexie worden op school extra begeleidt door de leerkracht en/of de RT-er. We maken in de groep gebruik van het programma Kurzweil. De RT-er oefent de spelling met deze leerlingen. De leerlingen hebben een aangepast spelling programma.

Extra leeshulp krijgen ze van een leerkracht.

Toetsen worden voorgelezen en de eindtoets CITO wordt digitaal afgenomen en voorgelezen.

Daarnaast is er begeleiding van Onderwijs Advies voor leerlingen met de vergoede variant.

Dyscalculie:

- Op de school zit momenteel 1 leerling met een verklaring voor dyscalculie.

De RT-er geeft specialistische hulp aan leerlingen met dyscalculie. Deze leerlingen volgen een eigen leerlijn.

Hoogbegaafdheid:

De school heeft geen leerlingen met een diagnose hoogbegaafdheid. De school stelt in principe geen middelen beschikbaar om deze leerlingen te onderzoeken, tenzij de school vastloopt met een leerling en het noodzakelijk is om te weten waarom een leerling vastloopt. Vanzelfsprekend zijn er wel leerlingen die meer- of hoogbegaafd zijn.

De school begeleidt leerlingen die meer uitdaging/ verrijking nodig hebben. Hiervoor zijn verschillende methodes aangeschaft, waaronder de 'Pittige Plustorens'. In ons beleidsstuk 'meer- en hoogbegaafde leerlingen' staat beschreven welke leerlingen hiervoor in aanmerking komen.

We zijn op dit moment het onderwijs aan deze leerlingen aan het optimaliseren.

Sociaal emotionele ontwikkeling:

Er zijn 9 leerlingen met een gediagnosticeerde hulp- of ondersteuningsvraag op het gebied van sociaal emotionele ontwikkeling.

Begeleiding:

In de hele school wordt gewerkt met de Kanjertraining. Dit wordt gegeven door een groepsleerkracht.

Daarnaast krijgen deze leerlingen, waar nodig, extra begeleiding van een leerkracht in een spelvorm.

De onderwijsassistente kan ingezet worden bij leerlingen met een rugzak.

We maken handelingsplannen op het gebied van gedrag. Deze worden samen met de IB-er geëvalueerd.

Passend onderwijs op de Farèlschool nu en in de toekomst:

Wanneer een leerling bij ons wordt aangemeld kijken we naar de onderwijsbehoeften de leerling.

Deze onderwijsbehoeften worden naast onze mogelijkheden van begeleiden gelegd. Hierbij gaan we nadrukkelijk uit van de mogelijkheden i.p.v. de problemen die we op ons pad kunnen vinden.

De ervaring leert dat wij leerlingen die slechthorend zijn en die een voorkeur hebben voor gesproken taal onder bepaalde voorwaarden goed kunnen begeleiden. Wij hebben hier ervaring mee. Wij realiseren dit door de geldelijke middelen die beschikbaar zijn voor deze leerlingen te besteden aan extra begeleiding van de RT-er en onderwijsassistente. Ook wordt er logopedie ingehuurd.

Wij kunnen leerlingen die slechtziend zijn onder bepaalde voorwaarden goed begeleiden. Hier hebben we in het verleden ervaring mee opgedaan. Wij realiseren

dit door de geldelijke middelen die beschikbaar zijn voor deze leerlingen te besteden aan structurele inzet van onderwijsassistentie en een gespecialiseerde RT-er binnen de school.

3. Basisondersteuning

De basisondersteuning geeft het niveau van ondersteuning weer, waaraan alle scholen in het samenwerkingsverband (gaan) voldoen. Mede op basis van de schoolondersteuningsprofielen van alle deelnemende scholen stelt het samenwerkingsverband het niveau van basisondersteuning vast.

De basisondersteuning omvat vier aspecten:

- basiskwaliteit (het oordeel van de inspectie over de school);
- planmatig werken (het volgen van de resultaten van de leerlingen en het inrichten van het onderwijs op basis daarvan);
- preventieve en licht curatieve interventies (zoals een aanpak voor pesten of dyslexie) en
- onderwijsondersteuningsstructuur (goede afspraken over de organisatie binnen de school en samenwerking met specialisten)

In de vragenlijst die voor deze rapportage is gebruikt, zijn deze vier aspecten van basisondersteuning bevraagd. De school heeft kunnen aangeven wat het meest recente oordeel van de inspectie was over de basiskwaliteit van de school.

Vervolgens heeft de school het planmatig werken in beeld gebracht aan de hand van een aantal standaarden. Ten eerst door middel van een zelfbeoordeling op de standaarden onderwijs zorg die de Inspectie hanteert en vervolgens op de standaarden Handelingsgericht werken, welke zijn gerelateerd aan het schematisch overzicht ondersteuningsstructuur in de Duin- en Bollenstreek (groene schema, sept. 2012).

Daarna heeft de school kunnen aangeven welke preventieve en licht curatieve interventies zij aanbiedt. Tot slot is de onderwijsondersteuningsstructuur in beeld gebracht door gegevens over aandacht/tijd, voorzieningen, mogelijkheden van het schoolgebouw en samenwerkingsrelaties van de school weer te geven.

3.1. Basiskwaliteit volgens de inspectie

De Inspectie heeft de basiskwaliteit van de school tijdens haar laatste oordeel goed bevonden.

De inspectie was op bijna alle gebieden zeer tevreden.

De Farèschool moet het uitgevoerde beleid beter op papier zetten.

De doelen van de handelingsplannen kunnen concreter gemaakt worden.

3.2. Planmatig werken

3.2.1. Standaarden van de schoolorganisatie

Onderstaand schema geeft aan hoe de Farèlschool zichzelf beoordeelt op een aantal standaarden uit het toezichtkader van de Inspectie van het onderwijs.

	Zwak	Voldoende	Goed	Excellent
1.1 De opbrengsten liggen op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerling-populatie verwacht mag worden			*	
1.4 Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften ontwikkelen zich naar hun mogelijkheden			*	
2.4 De school met een substantieel aantal leerlingen met een leerling-gewicht biedt bij Nederlandse taal leerinhouden die passen bij de onderwijsbehoeften van leerlingen met een taalachterstand			*	
4.2 De leerlingen voelen zich aantoonbaar veilig op school				*
4.4 De school heeft inzicht in de veiligheidsbeleving van leerlingen en personeel en in de incidenten die zich op het gebied van sociale veiligheid op de school voordoen				*
4.5/6 De school heeft een veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen en afhandelen van incidenten in en om de school		*		
4.7 Het personeel van de school zorgt ervoor dat de leerlingen op een respectvolle manier met elkaar en anderen omgaan			*	
5.1 De leraren geven duidelijke uitleg van de leerstof			*	
5.2 De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer		*		
5.3 De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten			*	
6.1 De leraren stemmen de aangeboden leerinhouden af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen			*	
6.2 De leraren stemmen de instructie af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen			*	
6.3 De leraren stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen			*	
6.4 De leraren stemmen de onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen			*	
7.1 De school gebruikt een samenhangend systeem genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen				*
7.2 De leraren volgen en analyseren systematisch de voortgang in ontwikkeling van de leerlingen			*	
8.1 De school signaleert vroegtijdig welke leerlingen zorg nodig hebben			*	
8.2 Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school de aard van de zorg voor de zorgleerlingen				*
8.3 De school voert de zorg planmatig uit				*
8.4 De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg			*	
8.5 De school zoekt de structurele samenwerking met ketenpartners waar noodzakelijke interventies op leerling-niveau haar eigen kerntaak overschrijden			*	
9.1 De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerling-populatie			*	
9.2 De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen			*	
9.3 De school evalueert regelmatig het leerproces			*	
9.4 De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten			*	
9.5 De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces				*
9.6 De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit			*	

Directie en IB beoordelen de school op 2 van de 27 bovenstaande inspectie indicatoren als voldoende en 19 van de 27 als goed en 6 van de 27 als excellent. Hiermee geeft men aan dat men vindt dat de basisondersteuning wel in orde is.

Op de Farèlschool wordt gewerkt met een intern zorgtraject waarin omschreven staat hoe de zorg op school vorm gegeven wordt.

In alle groepen wordt gewerkt met groepsplannen die geëvalueerd worden. Naar aanleiding van de evaluatie wordt het nieuwe groepsplan opgesteld.

Er vinden regelmatig klassenbezoeken plaats. Deze worden uitgevoerd door de IB-ers (ondersteunende rol) en de directie (controlerende rol). Daarnaast gaan de teamleden bij elkaar op collegiale consultatie om van elkaar te leren.

In de contacten met externe professionals komt regelmatig naar voren dat men zeer tevreden is over de zorg op de Farèlschool, de plannen die op papier staan en de verschillende overlegvormen.

3.2.2. Standaarden handelingsgericht werken

Onderstaande schema's geven per ondersteuningsniveau weer hoe de school zichzelf op dit moment beoordeelt betreffende de ontwikkeling van handelingsgericht werken (HGW).

Ondersteuningsniveau 1: Algemene preventieve ondersteuning in de groep

	Zwak	Voldoende	Goed	Excellent
1. Leerkrachten werken samen met hun leerlingen. Ze betrekken hen bij de analyse, formuleren samen doelen en benutten de ideeën en oplossingen van leerlingen		*		
2. Leerkrachten verkennen en benoemen de onderwijsbehoeften van leerlingen o.a. door observatie, gesprekken en het analyseren van toetsen			*	
3. Leerkrachten bekijken en bespreken de wisselwerking tussen de leerling, de leerkracht, de groep en de leerstof om de onderwijsbehoeften te begrijpen en daarop af te stemmen		*		
4. Leerkrachten werken samen met ouders. Ze betrekken hen als ervaringsdeskundige en partner bij de analyse van de situatie en het bedenken en uitvoeren van de aanpak		*		
5. Leerkrachten benoemen hoge, reële SMARTI-doelen voor de lange (einde schooljaar) en voor de korte (tussendoelen) termijn. Deze doelen worden gecommuniceerd en geëvalueerd met leerlingen, ouders en collega's		*		
6. Leerkrachten werken met een groepsplan waarin ze de doelen en de aanpak voor de groep, subgroepjes en mogelijk een individuele leerling beschrijven				*

Ondersteuningsniveau 2: Extra ondersteuning in de groep

	Zwak	Voldoende	Goed	Excellent
1. Leerkrachten signaleren op basis van de verzamelde gegevens vroegtijdig leerlingen die in het groepsoverzicht de komende periode extra instructie, ondersteuning en /of begeleiding nodig hebben om de gestelde doelen te bereiken, dan wel excellente leerlingen die extra uitdaging nodig hebben om aanvullende doelen te bereiken			*	
2. Leerkrachten signaleren leerlingen die qua gedrag, sociaal-emotionele ontwikkeling en werkhouding extra aandacht nodig hebben				*
3. Leerkrachten maken bij het signaleren van leerlingen gebruik van standaarden, criteria en ijkpunten die in school afgesproken zijn ten aanzien van de (leer)ontwikkeling van leerlingen			*	
4. Leerkrachten zijn zich bewust van de grote invloed die zij op de ontwikkeling van hun leerlingen hebben			*	

5. Leerkrachten reflecteren op hun eigen rol en het effect van hun gedrag op dat van leerlingen, ouders, collega's		*		
6. Tijdens de uitvoering van de groepsplannen vinden regelmatig klassenbezoeken plaats door de intern begeleider en/of leidinggevenden, teneinde zicht te hebben op en/of de leerkrachten te begeleiden bij het doelgericht uitvoeren van het groepsplan en bij het afstemmen van hun instructie, aanbod, onderwijstijd en klassenmanagement op de onderwijsbehoeften van de leerlingen.			*	

Ondersteuningsniveau 3: Speciale ondersteuning in overleg met de IB-er

	Zwak	Voldoende	Goed	Excellent
1. Leerkrachten bespreken minstens drie keer per jaar hun vragen betreffende het opstellen, uitvoeren en realiseren van hun groepsplannen met de intern begeleider				*
2. Leerkrachten stellen (incidenteel), als een leerling een bijzonder aanbod nodig heeft dat zich niet laat specificeren in een groepsplan, doelgericht een (tijdelijk) individueel handelingsplan op. Ouders en leerling zijn betrokken bij het opstellen en evalueren van dit plan.			*	
3. Tijdens de groepsbespreking worden, indien nodig, leerlingen tijdig aangemeld voor de leerlingbespreking (of zorgteam van school). Het betreft onder meer leerlingen die (herhaald) onvoldoende profiteren van de extra zorg die zij ontvangen hebben, leerlingen met vragen over hun ontwikkelingsperspectief en specifieke onderwijsbehoeften, leerlingen met vermoedens van een ernstige problematiek of stoornis of vermoedens van problematiek in de thuis- of buurtsituatie.			*	
4. Voorafgaand aan de leerlingbespreking vindt een gesprek met de ouders plaats en worden hun verwachtingen en vragen in kaart gebracht.			*	
5. In de leerlingbespreking zijn tenminste de intern begeleider en leerkracht aanwezig. De begeleidingsvraag van de leraar staat centraal. De bespreking is gericht op het handelen van de leerkracht.			*	
6. Na afloop van de leerlingbespreking vindt een gesprek met de ouders plaats over wat de bevindingen zijn, welke besluiten en afspraken gemaakt zijn en op welke wijze school en ouders kunnen samenwerken.			*	

Ondersteuningsniveau 4: Schoolnabije ondersteuning

	Zwak	Voldoende	Goed	Excellent
1. De school werkt structureel samen met externe partners in onderwijs en zorg (waaronder het CJG) ten aanzien van de ondersteuning van leerling, leerkracht, ouders en school.		*		
2. In de leerling-bespreking (of zorgteam op school) wordt, indien nodig, de expertise van deze partners ingeroepen om de vraag van een leerling, leerkracht en/of ouders te kunnen beantwoorden.			*	
3. Het ontwikkelingsperspectief van de leerling wordt (indien nodig) in de leerling-bespreking (of zorgteam) vastgesteld of gevolgd en nagegaan hoe de leerkracht in een groepsplan en/of individueel handelingsplan hieraan tegemoet komt.	*			
4. Ouders geven toestemming voor bespreking van hun kind in de leerling-bespreking (of zorgteam).				*
5. Ouders zijn uitgenodigd voor deelname aan het zorgteam en ondertekenen het verslag van dit overleg.			*	

Handelingsgericht werken in de school - Algemeen

	Zwak	Voldoende	Goed	Excellent
1. De onderwijs- en begeleidingsstructuur is voor eenieder duidelijk. Er zijn heldere afspraken over wie wat doet, waarom, waar, hoe en wanneer			*	
2. Alle teamleden zoeken, benoemen en benutten de sterke kanten en interesses van de leerlingen, de leerkrachten, de ouders en het schoolteam		*		
3. Alle teamleden zijn open naar collega's, leerlingen en ouders over het werk dat gedaan wordt of is. Motieven en opvattingen worden daarbij inzichtelijk gemaakt			*	
4. Leerkrachten krijgen de mogelijkheid om competenties te ontwikkelen gericht op uitvoering van het handelingsgericht werken met groepsplannen gekoppeld aan het opbrengstgericht werken en worden hierin gestimuleerd en gefaciliteerd			*	
5. De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie			*	
6. De school evalueert regelmatig de resultaten van externe interventies op het gebied van leerling- en leerkrachtbegeleiding			*	

In de komende jaren zullen wij ons verder ontwikkelen in het opstellen van een ontwikkelperspectief.

We gaan onze kennis vergroten op het gebied van meer- en hoogbegaafden. Hierdoor het meer- en hoogbegaafdenbeleid optimaliseren.

De school heeft de kennis en kunde in huis om leerlingen met een bijzondere onderwijsbehoefte te begeleiden, maar is daarin afhankelijk van de extra begeleidingsmogelijkheden van bijv. een onderwijsassistent of RT-er. Daarnaast is de groeps grootte en groepssamenstelling van belang.

3.3.Preventieve en licht curatieve interventies

Indien er voldoende facilitering is voor extra hulp door de onderwijsassistent en/of de speciale RT-leerkracht is de Farèlschool in staat om de meeste leerlingen met speciale onderwijsbehoeften binnen de school op te vangen.

De school biedt aangepaste werk- en instructieruimtes voor leerlingen die dit nodig hebben op de begane grond en op de verdieping.

Leren en ontwikkeling:

De school heeft een onderwijsprogramma en leerlijnen die zijn afgestemd op leerlingen met een gemiddelde en minder dan gemiddelde intelligentie (deels vanuit de methode, deels door de RT-er opgesteld).

Door regelmatige toetsing is de Farèlschool goed in staat om leerlingen op tijd te signaleren. Naar aanleiding van de toetsen worden groepshandelingsplannen (GHP) en individuele handelingsplannen (IHP) opgesteld. IHP worden door de ouders ondertekend. Wanneer een leerling onvoldoende scoort wordt er gekeken naar de oorzaak. Bij herhaalt onvoldoende scores volgt in sommige gevallen een intelligentie en/of gedragsonderzoek.

De uitslag hiervan bepaalt de gevolgen voor het onderwijs aan die leerling.

Het onderwijs aan leerlingen met een meer dan gemiddelde intelligentie is in ontwikkeling. De materialen en methodes zijn aanwezig. De IB-ers hebben een speciale cursus gevolgd over het meer- en hoogbegaafde kind.

Dyscalculie:

De school biedt ondersteuning aan leerlingen met rekenhulpvragen (dyscalculie) conform het protocol.

Deze leerlingen worden begeleid door de gespecialiseerde RT-er.

De leerkrachten hebben de cursus ERWD gevolgd.

Dyslexie:

De school biedt ondersteuning aan leerlingen met Leeshulpvragen (dyslexie) conform het protocol Dyslexie. De leerkrachten hebben de cursus 'Protocol dyslexie' gevolgd.

Leerlingen met dyslexie krijgen verlengde instructie en verlengde leertijd. De leerlingen werken met een aangepast programma. Daarnaast wordt van ouders verwacht om thuis te oefenen met hun kind.

We maken gebruik van Kurzweil bij leerlingen met een ernstige vorm van dyslexie.

Hierin willen we ons in de toekomst meer scholen (knoppencursussen).

Fysieke beperkingen:

De school heeft geen protocol voor medische handelingen. Wanneer er medische handelingen noodzakelijk zijn worden hierover met ouders afspraken gemaakt. Het verleden heeft aangetoond dat dat op een goede manier mogelijk is. In sommige gevallen kregen de leerkrachten een aanvullende cursus van de GGD.

De school biedt fysieke toegankelijkheid voor leerlingen die dit nodig hebben.

Er is geen lift aanwezig. Leerlingen die geen trap op kunnen krijgen onderwijs op de begane grond (de groep verhuist mee).

Sociaal emotionele ontwikkeling:

De school heeft een aanpak gericht op sociale veiligheid:

- Pestprotocol, opgesteld in samenwerking met de ouders
- De school heeft een aanpak gericht op het voorkomen van gedragsproblemen:
Kanjerttraining

3.4.Onderwijsondersteuningsstructuur

3.4.1.Deskundigheid

	aanwezig zonder diploma	aanwezig met diploma	niet aanwezig
Orthopedagoog			*
Psycholoog			*
Schoolmaatschappelijk werker			*
Remedial teacher		*	
Motorische Remedial Teaching			*
Intern Begeleider		*	
Taal/leesspecialist			*
Rekenspecialist			*
Gedragspecialist			*
Sociale vaardigheden specialist			*
Hoogbegaafdheid specialist			*
Dyslexie specialist			*
Speltherapeut			*
Coaching en Video Interactie Begeleiding			*

Het team van de Farèlschool ontwikkelt zich voortdurend door het volgen van cursussen en het leren van elkaar (collegiale consultatie).

In de school wordt gewerkt met een deskundig en goed geschoold zorgteam (IB + RT).

In de voorgaande jaren heeft een aantal teamleden haar deskundigheid vergroot door het geven van onderwijs aan een slechthorende leerling (met de voorkeur voor gesproken taal).

Binnen het team zijn meerdere collega's aanwezig met aanvullende kennis/vaardigheden:

1 leerkracht met een Master SEN, 7 leerkrachten hebben 2 modules van de master SEN gevolgd (zorgstructuren en coaching), dit schooljaar volgt het gehele team de ERWD-cursus.

De IB-ers specialiseren zich in het onderwijs aan hoogbegaafden. Daarnaast volgen zij 2 modules van de master VIB (video interactie begeleiding) en rekenen. Deze modules zijn ook door de leerkracht Master SEN gevolgd.

De kennis van de teamleden wordt o.a. door deze cursussen vergroot. Dit maakt passend onderwijs in de toekomst steeds meer mogelijk.

3.4.2. Groepsgrootte en formatie

Het team bestaat uit 17 leerkrachten (OP) en 1 onderwijsassistente (OOP).

Het team heeft in totaal aan formatie 11,5 FTE. In de komende jaren zal waarschijnlijk formatie ingeleverd moeten worden i.v.m. bezuinigingen.

De gemiddelde groepsgrootte is 26 lln. Wij streven naar een maximum aantal leerlingen van 28 per groep.

Er wordt gewerkt met jaarklassen. Dit betekent dat leerlingen van de zelfde leeftijd in principe bij elkaar in de groep zitten. Binnen de groep wordt rekening gehouden met de verschillende niveaus.

Er is extra ondersteuning in de groep en buiten de groep door de leerkracht/ onderwijsassistente of RT-er. Dit wordt bekostigd door rugzakgeld en MHIK fonds. De hulp is gericht op de leerlingen waarvoor een rugzak of MHIK is aangevraagd.

Wanneer er meer leerlingen met een specifieke hulpvraag in de school komen, zal de extra ondersteuning uitgebreid moeten worden. Zonder extra formatie is het voor de school niet mogelijk om meer leerlingen verantwoord onderwijs te geven.

In onderstaande tabel is aangegeven hoeveel formatie er is voor de extra deskundigheid.

N.B. dit is gebaseerd op de huidige bekostiging.

	niet aanwezig	wel aanwezig geen formatie	0,1	0,2	0,3	0,4	0,5	meer dan 0,5	meer dan 1	meer dan 2
Orthopedagoog	*									
Psycholoog	*									
Schoolmaatschappelijk werker	*									
Remedial teacher							*			
Motorische remedial teacher	*									
Intern begeleider							*			
Taal/leesspecialist	*									
Rekenspecialist	*									
Gedragsspecialist	*									
Sociale vaardigheden specialist	*									
Hoogbegaafdheid specialist	*									
Dyslexiespecialist	*									
Speltherapeut	*									
Coaching en video interactie specialist	*									

In elke groep wordt gewerkt met het verlengde instructiemodel. De uitgangspunten van HGW zijn ook in de school doorgevoerd.

In de afgelopen jaren zijn de volgende teamscholingen gevolgd:

- Schrijven van gedragshandelingsplannen
- Rekeninstructie en automatisering
- Begrijpend lezen
- Meer- en hoogbegaafdheid
- Werken met Parnassys
- Schrijven van groepsplannen
- ICT: werken met digitale schoolborden
- ERWD

Deze teamscholingen dragen er aan bij dat we beter zijn voorbereid op Passend Onderwijs.

3.4.3. Voorzieningen

In onderstaande tabel is aangegeven of en hoeveel leerlingen gebruik maken van beschikbare voorzieningen/aanpakken:

	n.v.t.	0	1-5	5-10	10-15	15-20	meer dan 20
Preventieve ambulante begeleiding (door SBO)			*				
Ambulante begeleiding (rugzak)			*				
Preventieve ambulante begeleiding (door SO)			*				
Plusklas Hoogbegaafdengroep	*						

Deze voorzieningen zijn noodzakelijk om goed onderwijs te kunnen bieden aan deze leerlingen. Hierbij is het van belang dat deze voorzieningen op een vraag gestuurde wijze werken.

3.4.4. Mogelijkheden van het schoolgebouw

De mogelijkheden van het schoolgebouw zijn weergegeven in onderstaande tabel:

Er is ruimte in de groep voor één-op-één begeleiding	-
Er is ruimte op de gang voor één-op-één begeleiding	+
Er is een prikkelarme werkplek	+
Er is ruimte voor een time-out	+
De lokalen zijn aangepast voor leerlingen met speciale onderwijsbehoeften	-
Er zijn ruimten met specifieke functies voor bewegings- en leerbehoeften (fysiotherapie, schooltuin, enzovoort)	-
Er zijn werkplekken voor leerlingen beschikbaar op de gang of in flexibele ruimten	+
Anders (vul in bij Toelichting)	-

De school beoordeelt de werkruimten en lokalen als volgt:

	Slecht	Matig	Voldoende	Goed	Zeer goed
Zijn de werkruimten afgestemd op de onderwijsbehoeften van kinderen?			*		
Is de inrichting van de lokalen afgestemd op de onderwijsbehoeften van kinderen?		*			

De lokalen zijn niet groot genoeg om ze zodanig aan te kunnen passen dat leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften te allen tijde die begeleiding kunnen krijgen die ze nodig hebben.

Er zijn voldoende aparte ruimtes aanwezig om leerlingen extra begeleiding te bieden. Voor de extra begeleiding is dan wel formatie nodig.

3.4.5.Samenwerkingsrelaties

De school werkt samen met onderstaande onderwijs partners en externe instanties:

Swv PO (Leiden, Kennemerland, Haarlemmermeer, Reformatorisch)	
swv VO (Duin- en Bollenstreek)	
(V)SO	*
SBO	*
AED (Ambulante Educatieve Dienst)	*
Ambulante Dienst Leidse Buitenschool	*
Schoolbegeleidingsdienst	*
Particuliere RT- en/of psychologenpraktijk	*
Opleidingsinstituten (Pabo's, SO-opleidingen, etc.)	*
Lokale overheid/gemeente	*
Bureau jeugdzorg	*
Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG)	*
Maatschappelijk werk	*
Huisarts(en)praktijk	
GGD/Jeugdgezondheidsdienst (GGD HM)	*
GGZ (kinderen en jeugd Rivierduinen)	*
Curium	*
Kristal	
Leerplicht (Regionaal Bureau Leerplicht)	*
Politie	*
Club- en buurthuiswerk	
Bibliotheek	*
Buitenschoolse opvang (voor-, tussen- en naschoolse opvang)	*
Anders (vul in bij toelichting)	

De Farèlschool weet de wegen richting de verschillende zorg-verlenende instanties te vinden. Wanneer dat nodig is, organiseert de school een Multidisciplinaire zorgteam bijeenkomst.

De school werkt ook samen met de logopedisten en fysiotherapeuten.

4. Ondersteuningsarrangementen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften

In het volgende hoofdstuk wordt in kaart gebracht in hoeverre de school in staat is een aanbod te hebben voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Deze behoeften kunnen betrekking hebben op:

- leer- en ontwikkelingskenmerken
- fysieke en medische kenmerken
- sociaal-emotionele en gedragsmatige kenmerken
- werkhouding
- de thuissituatie

Er wordt beschreven welke aanpak de school heeft voor de verschillende aandachtsgebieden. Voor het beschrijven van deze onderwijsondersteuningsarrangementen is informatie verzameld over:

- deskundigheid die de school heeft of binnen handbereik heeft
- tijd en aandacht die de school aan leerlingen kan besteden
- specifieke materialen of voorzieningen waarover de school beschikt
- mogelijkheden van het schoolgebouw
- samenwerking met relevante organisaties

4.1.Leren en ontwikkeling

Leer- en ontwikkelingskenmerken hebben betrekking op leer- en ontwikkelingshulpvragen, leerachterstand, taalhelpvragen en ontwikkelingsvoorsprong	
Huidige situatie - wat doen/kunnen we nu al?	Invulling
<p>1. De school kan leerlingen met een IQ $\geq$ 80 (verbaal en per formaal) en wanneer er geen andere factoren een rol spelen goed begeleiden.</p>	<p>Deskundigheid:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Schrijven van IHP, Groepsplannen - Gespecialiseerde RT-er - Deskundig zorgteam - Master SEN leerkracht <p>Aandacht en tijd:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verlengde instructie - Verlengde leertijd <p>Voorzieningen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Middelen uit MHIK fonds - Inzet RT (gemaximeerd op totaal 4 lln.) en onderwijsassistente <p>Gebouw:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Extra ruimtes <p>Samenwerking: PAB, ouders</p>
<p>2. De school kan lln met dyslexie goed begeleiden</p> <p>De school kan lln. met dyscalculie op zorgniveau 3 goed begeleiden.</p>	<p>Deskundigheid:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Team: protocol leesdyslexie - RT: gespecialiseerd op lees en spellingdyslexie en dyscalculie - Deskundig zorgteam - Master SEN leerkracht <p>Aandacht en tijd</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verlengde instructie - Verlengde leertijd voor lln. met dyslexie <p>Voorzieningen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kurzweil - Spelling RT tot gr. 6 - Aangepast spelling programma <p>Gebouw: extra ruimtes</p> <p>Samenwerking: OA, ouders</p>
<p>3. De school heeft een aanpak voor het begeleiden van lln. met een IQ $\geq$120</p>	<p>Deskundigheid:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Team heeft zich verdiept in het signaleren van deze leerlingen - De IB-ers hebben een cursus meer- en hoogbegaafde leerlingen gevolgd. <p>Aandacht en tijd:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Er is op dit moment onvoldoende tijd voor deze leerlingen. Wij zijn in de uitvoering afhankelijk van de inzet van ouders. <p>Voorzieningen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Voldoende materialen - Pittige Plustorens <p>Gebouw: extra ruimtes</p> <p>Samenwerking: ouders</p>
Ambitie; wat willen we veranderen/verbeteren?	Wat hebben we hiervoor nodig?
<ul style="list-style-type: none"> • De school wil in de toekomst extra begeleiding en individuele leertijd voor leerlingen met dyscalculie creëren. 	<p>Voorzieningen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Extra formatie voor onderwijsassistent die een groep

	<p>overneemt, zodat de leerkracht (met zijn/ haar deskundigheid) de leerling met dyscalculie kan begeleiden. Hierbij is de bewaking van de doorgaande lijn van belang.</p>
<ul style="list-style-type: none"> De school wil lln. met een $IQ \geq 120$ intensiever kunnen begeleiden. 	<p>Deskundigheid:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Intern een coördinator die het onderwijs aan deze groep lln. coördineert. <p>Aandacht en tijd:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Formatie om extra begeleiding te kunnen bieden. <p>Voorzieningen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - geldelijke middelen voor extra activiteiten buiten de school (musea etc.) <p>Samenwerking:</p> <ul style="list-style-type: none"> - met andere scholen activiteiten voor deze groep leerlingen organiseren.
<ul style="list-style-type: none"> De school wil leerlingen met dyslexie meer begeleiding kunnen bieden o.m. door het aanbieden van Kurzweil 	<p>Voorzieningen: MHIK, formatie RT</p> <p>Deskundigheid:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Knoppencursus Kurzweil volgen voor betreffende lkr. - Interne leescoördinator die het onderwijs aan deze lln. coördineert.

4.2. Fysiek en Medisch

Fysiek en medisch hebben betrekking op hulp- en ondersteuningsvragen van gehoor, gezicht, spraak en/of taal, motoriek en/of fysieke belemmeringen (epilepsie, diabetes, etc.)	
Huidige situatie - wat doen/kunnen we nu al?	Invulling
<p>1. De school heeft ervaring met het werken met een slechthorende leerling die de voorkeur heeft voor gesproken taal. De school heeft ervaring met het werken met een slechtziende leerling.</p>	<p>Deskundigheid:</p> <ul style="list-style-type: none"> - IB, RT en een aantal leerkrachten hebben ervaring opgedaan met het werken met deze leerlingen onder advies van de AB-er (Effatha, Weerklank en Vision) <p>aandacht en tijd:</p> <ul style="list-style-type: none"> - RT en onderwijsassistentie bekostigd vanuit de LGF <p>Voorzieningen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Extra financiering LGF - AB-ers <p>Samenwerking: SO cluster I en II, ouders</p>
<p>2. De school heeft ervaring met het onderwijs aan leerlingen die in een rolstoel zitten.</p> <p>De school heeft ervaring met het geven van onderwijs aan leerlingen met een lichte vorm van epilepsie.</p> <p>De school heeft ervaring met het geven van onderwijs aan leerlingen met diabetes die zichzelf medicatie kunnen toedienen. Leerlingen met allergieën en astma kunnen op de Farèlschool leskrijgen. Er is hier speciaal rekening mee gehouden met de vloeren.</p>	<p>Deskundigheid:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1 van de leerkrachten is deskundig in epilepsie. - 1 van de leerkrachten kan zorgdragen voor een leerling met diabetes. <p>Gebouw:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rolstoeltoegankelijke ruimtes en toilet. - 'Gladde' vloeren, minder stof. <p>Samenwerking: Intensieve samenwerking met ouders</p>
Ambitie; wat willen we veranderen/verbeteren?	Wat hebben we hiervoor nodig?
<p>De Farèlschool staat open voor alle leerlingen die zich bij onze school melden. De school wil hierin graag passend onderwijs bieden, zodat een leerling in zijn/ haar eigen woonomgeving naar school kan. De school bewaakt realistisch haar grenzen.</p>	<p>Deskundigheid:</p> <ul style="list-style-type: none"> - meer kennis van belemmeringen opdoen door samenwerking met (P)AB-ers. <p>Voorzieningen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Voldoende formatie - Afhankelijk van groepsgrootte en groepssamenstelling - Afhankelijk van teamsamenstelling <p>Samenwerking:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Intensieve samenwerking met de ouders

4.3. Sociaal-emotioneel en gedrag

Sociaal-emotioneel en gedrag	
<p>hebben betrekking op hulp- en ondersteuningsvragen op het gebied van sociaal-emotionele ontwikkeling en gedrag ((faal)angst, teruggetrokkenheid, zelfvertrouwen, weerbaarheid, positie in de groep en contactname; het invoelen van emoties en dit kunnen toepassen). Gedragshulpvragen kunnen betrekking hebben op allerlei vormen van concreet waarneembaar externaliserend of internaliserend gedrag.</p>	
Huidige situatie - wat doen/kunnen we nu al?	Invulling
<p>1. De school kan alleen onder bepaalde voorwaarden leerlingen met externaliserend en internaliserend gedrag goed begeleiden. Er wordt gewerkt volgens HGW. Van belang is of een leerling leerbaar is en of er een goede samenwerking is met de ouder(s). Het is afhankelijk van de groepsgrootte, groepssamenstelling, de leerkracht en het team in hoeverre we deze leerlingen onderwijs kunnen bieden.</p>	<p>Deskundigheid:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Werken met speerpunthandelingsplannen - Werken met Stay on Green - Werken met gedragshandelingsplannen (teamscholing) - Master SEN leerkracht <p>Aandacht en tijd:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Er is geen extra tijd (in formatie) beschikbaar, tenzij er een LGF beschikbaar is. <p>Voorzieningen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Er zijn geen extra voorzieningen aanwezig - Kanjertraining (team) - <p>Gebouw:</p> <ul style="list-style-type: none"> - er zijn aparte ruimtes in de school aanwezig waar een leerling een time out zou kunnen nemen. <p>Samenwerking:</p> <ul style="list-style-type: none"> - PAB, AB cluster IV, ouders, GGD, schoolmaatschappelijk werk, leerplichtambtenaar etc.
Ambitie; wat willen we veranderen/verbeteren?	Wat hebben we hiervoor nodig?
<p>De Farèlschool staat open voor het bieden van onderwijs aan leerlingen met hulp- en ondersteuningsvragen op het gebied van sociaal-emotionele ontwikkeling en gedrag. Vanuit het verleden heeft de school geleerd hier geen algemene uitspraak over te doen. De school kijkt per leerling die zich meldt of de school in staat is die leerling goed en verantwoord onderwijs te bieden. Hierbij is van belang:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De complexiteit van de ondersteuningsvraag - De groepsgrootte (maximaal 28 lln.) - De groepssamenstelling - De leerkracht - Het team 	<p>Voorzieningen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Extra formatie gekoppeld aan de leerling - Begeleiding AB-er (expertise) - <p>Deskundigheid: Deskundigheid van het team t.a.v. de specifieke problematiek van de leerling</p> <p>Samenwerking:</p> <ul style="list-style-type: none"> - leerling - AB - Ouders - GGD - Schoolmaatschappelijk werk - Leerplichtambtenaar

	- Etc.
--	--------

4.4. Werkhouding

<p>Werkhouding heeft betrekking op hulp- en ondersteuningsvragen die voornamelijk te maken hebben met concentratie, motivatie en taakgerichtheid.</p>	
<p>Huidige situatie - wat doen/kunnen we nu al?</p>	<p>Invulling</p>
<p>De Farèlschool heeft een gerichte aanpak voor leerlingen met een ondersteuningsvraag die te maken heeft met taakgerichtheid, motivatie en concentratie.</p>	<p>Deskundigheid:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Team: taakgerichtheid <p>Aandacht en tijd:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Persoonlijke benadering in de groep door de leerkracht. <p>Voorzieningen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Beertjes aanpak - Time timer (klassikaal en individueel) - Inkorten van taken - Uitdagende lesmaterialen - Nieuwe, aantrekkelijke methodes - Voldoende computers - Attractief onderwijs o.a. door het gebruik van digitale schoolborden in alle groepen. <p>Gebouw:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lln. kunnen in de groep apart gezet worden; maximaal 2 lln. per groep. <p>Samenwerking:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ouders - Collegiale consultatie
<p>Ambitie; wat willen we veranderen/verbeteren?</p>	<p>Wat hebben we hiervoor nodig?</p>
<p>De Farèlschool wil meer praktisch gericht onderwijs om leerlingen meer te motiveren.</p>	<p>Voorzieningen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Geldelijke middelen om excursies te organiseren - Tijd <p>Samenwerking:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hulp van ouders bij begeleiding
<p>De Farèlschool wil de werkhouding bij de leerlingen optimaliseren.</p>	<p>Deskundigheid:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nascholing waar nodig op het gebied van werkhouding verbeteren. - Controlerend leerkrachtgedrag <p>Samenwerking:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1 lijn hanteren binnen de school t.a.v. werkhouding

4.5.Thuissituatie

Thuisituatie Gaat om hulp- en ondersteuningsvragen die voornamelijk te maken hebben met de thuis- of gezinssituatie van het kind ((pedagogische) verwaarlozing, overbescherming, etc.)	
Huidige situatie - wat doen/kunnen we nu al?	Invulling
1. De Farèlschool is alert op signalen van leerlingen die kunnen duiden op problemen binnen de thuisituatie. De Farèlschool geeft advies aan ouders over de verschillende vormen van hulpverlening wanneer dit nodig is.	Deskundigheid: <ul style="list-style-type: none"> - Protocol kindermishandeling - Kennis over trajecten (IB-ers) Aandacht en tijd: <ul style="list-style-type: none"> - Gesprekken met leerlingen/ ouders - IB-ers - MZT's organiseren Voorzieningen: Externe voorzieningen waar wij naar verwijzen, o.a.: <ul style="list-style-type: none"> - Trainingen voor ouders Triple P - Weerbaarheidstrainingen voor lln. - Individuele kanjertrainingen Gebouw: <ul style="list-style-type: none"> - aparte ruimtes voor overleg met verschillende partijen - Samenwerking: <ul style="list-style-type: none"> - Ouders - Structureel overleg met de sociaal verpleegkundige van de GGD - Structureel overleg met de schoolarts - Schoolmaatschappelijk werk wordt ingeschakeld wanneer nodig. - Goede contacten met PAB, onderzoekers etc. - Contact AMK
Ambitie; wat willen we veranderen/verbeteren?	Wat hebben we hiervoor nodig?
We willen graag meer contact vanuit de zorg richting ons. We komen er vaak te laat achter dat een gezin al door jeugdzorg begeleid wordt, zonder dat wij ervan op de hoogte zijn. Wij weten de hulpinstanties prima te vinden, we hopen dat zij ons ook meer weten te vinden om ons te informeren.	Samenwerking: <ul style="list-style-type: none"> - Bevordering van goede communicatie vanuit Jeugdzorg en overige instanties richting de school.
De Farèlschool wil graag de mogelijkheid bieden voor het Centrum van Jeugd en Gezin om binnen de schoolmuren in contact te komen met ouders. De Farèlschool denkt dat hiermee de drempel voor ouders lager wordt om in contact te komen met het CJG.	Voorzieningen: <ul style="list-style-type: none"> - De school stelt een ruimte ter beschikking Samenwerking: CJG en ouders

<p>De Farèlschool wil graag meer inbreng van de ouders naar de leerkracht toe. Hierdoor hopen we sneller en beter te kunnen signaleren. De school wil ouders graag sneller betrekken bij school op leer- en gedragsgebied (zorgleerlingen)</p>	<p>Deskundigheid:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gesprekken voeren met ouders <p>Aandacht en tijd:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Startgesprekken aan het begin van het schooljaar. Ouders geven informatie over de ontwikkeling van hun kind. - Leerkrachten vragen ouders indien nodig naar de thuissituatie. <p>Samenwerking:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ouders
--	--

5. Conclusie

Het Samenwerkingsverband kan onder bepaalde voorwaarden een beroep doen op de Farèlschool wanneer er onderwijs nodig is voor leerlingen met speciale en/ of aanvullende onderwijsbehoefte. De school heeft de ambitie om alle leerlingen die in de buurt van de Farèlschool wonen onderwijs te bieden. De school gaat uit van de mogelijkheden i.p.v. de problemen die zij op haar pad kan vinden.

De voorwaarden die de school stelt bij toelating:

- De maximale groepsgrootte is 28 lln.
- Afhankelijk van de groepssamenstelling (aantal lln. met speciale onderwijsbehoefte)
- De ontwikkeling van andere leerlingen mag niet belemmerd worden.
- Voldoende middelen om de zorg op school te kunnen bekostigen (RT, assistentie)
- Deskundigheid van het team en de betreffende leerkracht(en)

In de afgelopen jaren heeft de school alle leerlingen met speciale en/ of aanvullende onderwijsbehoefte die zich hebben gemeld bij de school onderwijs kunnen bieden. Er zijn geen leerlingen verwezen naar het SBO/ SO. Wel was een LGF of MHIK fonds noodzakelijk om de goede zorg te kunnen bieden.

De Farèlschool voldoet ruim aan de basisondersteuning. In alle groepen wordt volgens het HGW model gewerkt. Borging vindt plaats door o.a. controle door directie en begeleiding door IB middels groepsbezoeken.

De school werkt met een duidelijke interne zorgstructuur. De school brengt de prestaties van de leerlingen goed in kaart. Op basis van de analyse van de verzamelde gegevens is de school zeer goed in staat om de benodigde zorg voor de zorgleerlingen te bepalen.

Op dit moment is er, dankzij de LGF financiering en de geldelijke middelen uit het MHIK fonds, voldoende facilitering voor extra hulp door de onderwijsassistent en/of de speciale RT-leerkracht. Hierdoor is de Farèlschool goed in staat om de meeste leerlingen met speciale onderwijsbehoeften binnen de school op te vangen.

Bij leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften die niet binnen de huidige LGF financiering of MHIK fonds vallen, ervaren we dat we tegen grenzen aanlopen. De kennis is in huis, maar de mogelijkheden van begeleiding (formatie) zijn onvoldoende.

Het team op de Farèschool kan op een goede manier leerlingen signaleren die speciale onderwijsbehoeften hebben. De leerkrachten hebben onderling veel overleg en structureel en incidenteel overleg met de interne begeleiders. De RT-er van de school geeft de leerkrachten advies over verschillende leer- en ontwikkelingsproblemen.

De Farèschool heeft ervaring met het bieden van onderwijs aan leerlingen met leer- en ontwikkelingshulpvragen.

Specifiek: leerlingen met dyslexie, dyscalculie, lln. met een IQ > 80 en lln. met een IQ > 120.

De Farèschool heeft ervaring met het bieden van onderwijs aan leerlingen met een fysieke/ medische hulp- en ondersteuningsvraag.

Specifiek: slechthorende leerlingen, slechtziende leerlingen, leerlingen met een lichte vorm van epilepsie, leerlingen met diabetes, astma en allergieën.

De Farèschool heeft enigszins ervaring met het bieden van onderwijs aan leerlingen met een hulp- en ondersteuningsvraag op het gebied van sociaal-emotionele ontwikkeling en gedrag.

De school kan alleen onder bepaalde voorwaarden goed onderwijs bieden aan leerlingen met externaliserend of internaliserend gedrag.

De Farèschool heeft een gerichte aanpak voor leerlingen met een ondersteuningsvraag die te maken heeft met taakgerichtheid, motivatie en concentratie. Hierbij is soms nascholing noodzakelijk.

De Farèschool werkt nauw samen met verschillende organisaties.

De Farèschool is en blijft in ontwikkeling.

In de komende jaren zal de school zich verder ontwikkelen in het opstellen van een ontwikkelperspectief voor leerlingen met een IQ ≤ 80.

Het team van de Farèschool is het onderwijs aan meer- en hoogbegaafden aan het optimaliseren.

